

WŁADYSŁAW Z OPOROWA h. Sulima

(zm. 11 III 1453 r.)

Pochodził z możnowładczej rodziny Oporowskich pieczętującej się herbem Sulima. Był synem Mikołaja z Oporowa wojewody łęczyckiego i Krystyny ze Służewa oraz bratem m.in.: Stefana z Chodowa kasztelana brzezińskiego, Bogusława z Oporowa wojewody inowrocławskiego i Piotra z Oporowa wojewody łęczyckiego.

Najpierw studiował sztuki wyzwolone na Uniwersytecie Wiedeńskim, bowiem w semestrze letnim 1413 r. został wpisany do tamtejszej *Metryki*. Dwa lata później w 1415 r. uzyskał w Wiedniu bakalaureat *artium*, a następnie w 1416 udał się do Bolonii i rozpoczął studia prawnicze, które od 1418 r. kontynuował w Padwie. Zapewne na tamtejszym uniwersytecie ultramontanów zdobył przed październikiem 1419 r. licencjat dekrétów, zaś wkrótce potem został wypromowany na doktora dekrétów. Po powrocie do Polski objął 19 kwietnia 1420 r. kanonię w kapitule gnieźnieńskiej, a następnie związał się z Uniwersytetem Krakowskim i został wpisany na listę jego profesorów. Prawdopodobnie przez kilka lat prowadził wykłady z prawa kanonicznego, łącząc pracę uniwersytecką z intensywną działalnością publiczną. Według Żegoty Paulego, Władysław z Oporowa był rektorem uniwersytetu w semestrze zimowym 1426/1427 r. Jednakże w *Metryce* brak stosownego zapisu poświadczającego sprawowanie przezeń urzędu rektora.

Kariera kościelna Oporowskiego rozwijała się najpierw przy wsparciu arcybiskupa gnieźnieńskiego Mikołaja Trąby, który mianował go w 1420 r. wikariuszem generalnym i oficjałem gnieźnieńskim. Na tych urzędach pozostał do 1423 r. Wraz z innymi kanonistami z Uniwersytetu Krakowskiego brał udział w przygotowaniu kodyfikacji polskiego prawa kościelnego, ogłoszonej przez arcybiskupa Trąbę na synodzie wieluńsko-kaliskim we wrześniu 1420 r.,

Herb Sulima, Z. Leszczyc, *Herby szlachty polskiej*, Lwów 1908

natomiast dwa lata później pełnił funkcję jednego z pełnomocników Królestwa Polskiego w procesie polsko-krzyżackim. W 1423 r. po śmierci Mikołaja Trąby od marca do sierpnia administrował archidiecezją gnieźnieńską.

Następnie od 1424 r. pracował w kancelarii koronnej i szybko w niej awansował, bowiem w sierpniu 1428 r. został powołany przez króla na stanowisko podkanclerzego koronnego. Wówczas zapewne przestał wykładać na Wydziale Prawa, choć nie zerwał bliskich kontaktów ze środowiskiem uniwersyteckim. Niewątpliwie był jednym z inspiratorów (obok Zbigniewa Oleśnickiego i Jana Szafrąca) opracowania przez krakowskich prawników w 1429 r. *consilium* w sprawie planowanej przez Zygmunta Luksemburskiego koronacji Witolda na króla Litwy. Władysław Oporowski wraz z wieloma polskimi panami zdecydowanie sprzeciwił się tym planom. Urząd podkanclerzego sprawował do lipca 1434 r., angażując się bardzo mocno w politykę wewnętrzną i zagraniczną króla Władysława Jagiełły.

W tym okresie swojej działalności Oporowski uzyskał wiele godności kościelnych, m.in.: scholasterię wrocławską (1420), kanonię krakowską (1428), poznańską (1429), prepozyturę św. Floriana na Kleparzu (1429), prepozyturę łączycką (1430) i dziekanie krakowską (1431). Ponadto w 1431 r. został mianowany przez papieża Marcina V protonotariuszem, a w roku następnym referendarzem Stolicy Apostolskiej. Przy poparciu monarchy Władysław Oporowski został w lipcu 1433 r. biskupem wrocławskim. Rządy w tej diecezji sprawował do 1449 r., kiedy z woli króla Kazimierza Jagiełłończyka został wybrany na arcybiskupa gnieźnieńskiego i zarazem prymasa Polski. Papież Mikołaj V dokonał translacji Oporowskiego z biskupstwa wrocławskiego na arcybiskupstwo gnieźnieńskie bullą z 25 czerwca 1449 r. Cztery lata energicznie rządził archidiecezją, uczestnicząc również aktywnie w życiu politycznym monarchii jako najważniejszy z hierarchów kościelnych w radzie królewskiej.

Zmarł w Oporowie 11 marca 1453 r.

MUK 1400–1508 s. 31[P168]; Czyżak Kapituła gnieźnieńska s. 403; Dembiński Kapituła poznańska s. 698–701; J. Fijałek, *Polonia apud Italos scholastica saeculum XV*, Cracoviae 1900, s. 54–57; A. Gąsiorowski, *Oporowski Władysław* [w:] PSB, t. 24, Wrocław 1979, s. 142–144; Z. Kowalska, *Polnische Studenten in Wien in der Zeit des Königs Władysław Jagiełło (1386–1434)* [w:] *Quellenstudien zur polnischen Geschichte aus österreichischen Sammlungen*, hg. v. W. Leitsch, J. Pirożyński, Wien 1988, s. 18–24; K. Ożóg, *Uczni w monarchii Jadwigi Andegawenskiej i Władysława Jagiełły (1384–1434)*, Kraków 2004 (wg indeksu); I. Sułkowska-Kurasiowa, *Dokumenty królewskie i ich funkcja w państwie polskim za Andegawenów i pierwszych Jagiellonów 1370–1444*, Warszawa 1977, s. 246–247; A. Szweđa, *Organizacja i technika dyplomacji polskiej w stosunkach z zakonem krzyżackim w Prusach w latach 1386–1454*, Toruń 2009 (wg indeksu); Z. Wilk-Woś, *Władysław z Oporowa (ok. 1395–1453). Podkanclerzy królewski, biskup wrocławski, arcybiskup gnieźnieński*, „Studia Claromontana” 21, 2003, s. 175–450.

Krzysztof Ożóg